

durează puțin timp, datorită ritmului susținut, precum și reducerii la minimum a pauzelor necesare schimbărilor de decor. E un amănunt pe care ar trebui să-l rețină în mod deosebit oamenii noștri de teatru.

Oarecum firească pentru finalul acestui articol, se naște întrebarea: pe cînd vom putea vedea, și pe scenele noastre, interesante lucrări dramatice ale lui Nazim Hikmet?

Sanda FAUR

In cinstea mării sărbători

Multe teatre sovietice, printre care Teatrul Mic, Teatrul „Maiakovski”, Teatrul Mare de Dramă din Leningrad, Teatrul „Șevcenko” din Harkov și altele au propus inițierea unei întreceri în cinstea celei de a 40-a aniversări a Marelui Octombrie.

Sprîjinind inițiativa acestor teatre, Ministerul Culturii al U.R.S.S. a hotărît organizarea unui concurs al teatrelor de dramă, a cărui fază finală se va desfășura la Moscova, la 15 noiembrie a.c.

Concursul va cunoaște o etapă republicană (septembrie-octombrie), cu care prilej vor fi selecționate spectacolele pentru faza finală.

Participanților la concurs le revine, printre alte îndatoriri: montarea unor spectacole noi consacrate problemelor actualității, rod al colaborării dintre teatru și dramaturg, lărgirea repertoriului prin includerea de noi piese ale dramaturgiei sovietice, ale dramaturgiei țărilor de democrație populară cît și a celor mai reprezentative lucrări ale dramaturgiei progresiste din Apus.

Pe de altă parte, colectivul Teatrului „Ermolova”, răspunzînd chemării Teatrului Mic și Teatrului „Maiakovski”, a hotărît să monteze în cinstea celei de a 40-a aniversări a Marii Revoluții din Octombrie, *Nu-ți face chip cioplit* de A. Faiko și poemul dramatic *Noroc bun* de M. Svetlov. De asemenea, teatrul își propune să reprezinte cu același prilej și noua piesă a lui Nazim Hikmet, *Tinerețe*, dedicată prieteniei dintre popoarele sovietice. Teatrul „Ermolova” va prezenta la stațiile de televiziune două spectacole coupé: unul cuprinzînd fragmente din piesele *Fericirea*, *Prologul*, *Departa de Stalingrad* și altele, celălalt transmițînd fragmente din piesele actuale ale dramaturgiei sovietice.

Totodată teatrul se obligă să intensifice munca cu dramaturgii V. Rozov, L. Rahmanov, A. Gladkov și alții care au contractat noi piese.

Știri din...

U.R.S.S.

● Ministerul Culturii al U.R.S.S. a adoptat recent o hotărîre privind activitatea pictorilor scenografi și măsurile pe care teatrele trebuie să le inițieze în vederea îmbunătățirii prezentării plastice a spectacolelor.

Pentru a asigura dezvoltarea scenografiei sovietice — pe măsura dezvoltării întregii arte scenice sovietice — cît și pentru a stimula căutările înnoitoare ale pictorilor scenografi, directorii de teatru sînt chemați să inițieze cît mai frecvent concursuri pentru schițele de decoruri ale spectacolelor incluse în repertoriu și pe această cale să sprijine tinerele talente. Totodată, hotărîrea prevede ca teatrele să-și îmbunătățească munca de planificare, astfel încît pictorului scenograf să i se creeze răgazul necesar (nu mai puțin de o lună) pentru întocmirea proiectelor de decor ale spectacolelor ce i se încredințează.

Hotărîrea prevede că schițele de decoruri sînt proprietatea pictorului scenograf, în timp ce machetele, schițele de mobilă, planurile, desenele tehnice aparțin teatrului în seama căruia cade și buna lor păstrare. În limita posibilităților materiale de care dispune, teatrul poate achiziționa de la pictorul scenograf și schițele de decoruri.

Un important capitol al hotărîrii este consacrat obligativității ce revine directorilor de teatru de a gospodări mai chibzuit fondurile financiare, de a curma risipa de materiale și de a nu investi bani în montări costisitoare ce depășesc posibilitățile reale ale instituției ce conduc.

Ministerele Culturii ale republicilor unionale vor putea trimite în capitalele republicilor sovietice pe pictorii scenografi ai teatrelor regionale în vederea perfecționării lor.

De asemenea, pictorii scenografi vor fi îndemnați să participe în mod regulat, la expozițiile de artă plastică.

● După turneul efectuat în R. Cehoslovacă, Teatrul „Vahtangov” a poposit în Republica Democrată Germană. Repertoriul turneului cuprinde *Omul cu arma*, *Foma Gordeev*, *Singură*, *Filumena Marturano*, *Mult zgomot pentru nimic*, precum și piesa *Orașul de la răsărit* de A. Arbuzov, dedicată construcției orașului tineretului Kom-somolsk-pe-Amur.

Itinerarul turneului cuprinde orașele Berlin, Leipzig și Dresda.

Răspunzînd vizitei Teatrului „Vahtangov”, colectivul de la Berliner Ensemble prezintă în Uniunea Sovietică un ciclu de spectacole.

În ce privește planurile de viitor, Teatrul „Vahtangov” a inclus în repertoriu dramatizarea după *Idiotul* de Dostoievski și *Hamlet* de Shakespeare, a cărui direcție de scenă va fi semnată de B. Zahava și M. Astangov, ultimul fiind și interpretul rolului titular.

● Anastasia Platonovna Zueva, artistă a poporului din R.S.F.S.R., a împlinit recent 40 de ani de activitate scenică neîntreruptă în cadrul colectivului Teatrului Academic de Artă „M. Gorki” din Moscova.

Spectatorii romîni au avut prilejul să o cunoască pe această strălucită reprezentantă a artei scenice sovietice cu prilejul turneului întreprins de M.H.A.T. în țara noastră, cînd A. P. Zueva s-a făcut remarcată în rolul Annei Ciudnova, din *Orologiul Kremlinului* de N. Pogodin și în rolul bucătăresei din *Roadele învățăturii* de L. Tolstoi.

● Cu prilejul celui de al VI-lea Festival Mondial al Tineretului, Teatrul „Ermolova” din Moscova va prezenta *Noi și radiotelegrafistul Voinici*, dramatizare de N. Otten și I. Smirnov, după o povestire de B. Gorbatov, în timp ce Teatrul de Artă „Rainis” din Riga va monta un spectacol intitulat *Adie vîntul*. Toate rolurile sînt deținute de tinerii actori ai teatrului.

● Teatrul Transporturilor din Moscova a prezentat de curînd premiera piesei *În umbra svasticii* de dramaturgul englez Leonard Peck. Versiunea rusă a piesei este semnată de N. Kuzminski și M. Makliarski.

Acum cîteva luni, piesa lui Leonard Peck a fost reprezentată cu deosebit succes de către Teatrul Unity din Londra.

● Recent, Teatrul Academic de Artă din Moscova a reluat *Tinerețe zbuciumată* de L. Rahmanov. Rolul profesorului Polejaev

a fost interpretat de actorul I. Koltov, care, după o lungă absență, și-a făcut cu acest prilej reapariția pe scenă.

● Prima piesă a lui Carlo Goldoni interpretată pe o scenă rusă a fost *Slugă la doi stăpîni*. Reprezentarea ei a avut loc la 1 octombrie 1789, cînd autorul mai era în viață. De atunci, dramaturgia lui Carlo Goldoni s-a menținut consecvent în repertoriul teatrelor ruse. Multe din piesele lui Goldoni au fost tălmăcite în limba rusă, datorită unor scriitori ca Alexandr Șahovski (*Hangița*), A. N. Ostrovski (*Cafeneaua*). Piesele lui Goldoni au prilejuit mari creații artistice unor interpreți de frunte ai scenei ruse ca Sasnițki, Savina, Davidov și alții.

Hangița a figurat în repertoriul primei stagiuni a Teatrului de Artă din Moscova. Piesa a fost interpretată de Stanislavski, Kniper-Cehova și Meyerhold.

După Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, dramaturgia lui Goldoni a fost încetățenită în repertoriul permanent al teatrelor sovietice.

În anii războiului civil, comedia lui Goldoni *Slugă la doi stăpîni* s-a bucurat de un imens succes. În 1921, comedia este montată pe scena Teatrului Mare de Dramă din Leningrad, rolul lui Trufaldino fiind interpretat de N. Monahov.

Dar piesa care a întrunit de-a lungul anilor sufragiul unanim al popularității a fost fără îndoială *Hangița*. Comedia s-a jucat de nenumărate ori aproape de către toate teatrele sovietice, rămînd însă pilduitor pentru măiestria cu care a reliefat trăsăturile de caracter ale fiecărui personaj spectacolul prezentat în 1933 de către M.H.A.T. (regia G. Mordvinov și M. Iansin, distribuția reunind pe Elanskaia, Livanov, Petkov, Ianșin).

În 1940 *Hangița*, în regia lui I. Zavadski, a marcat din nou un răsunător succes pe scena Teatrului „Mossoviet”.

În 1943, Teatrul „Vahtangov” montează *Slugă la doi stăpîni*, în timp ce Teatrul „Pușkin” reprezintă în același an *Mincinosul*. Recent, cu prilejul aniversării a 250 de ani de la nașterea lui Goldoni, Societatea Teatrală Rusă a organizat un spectacol coupé cu fragmente din *Hangița*, *Mincinosul* și *Certuri la Chioggia*.

Noua Zeelandă

● „New Zealand Players”, singurul teatru profesionist din Noua Zeelandă, deși desfășoară o activitate susținută, atît la Wellington, capitala insulei, unde dispune de o sală proprie, cit și în celelalte orașe ale țării, în care efectuează adesea turnee, nu este totuși în măsură să răspundă cerințelor populației pentru teatru. De aceea, în insulă s-au înființat și funcționează numeroase teatre de amatori, care se bucură de atenția și aprecierea publicului. Prin activitatea lor regulată și organizată, ele se apropie în mare măsură de teatrul profesionist.

În ultima vreme, își găsește rezolvarea una dintre problemele cele mai arzătoare pentru animatorii teatrului din Noua Zeelandă, și anume, găsirea unor săli proprii pentru fiecare ansamblu.

Actualmente, oamenii de teatru din Noua Zeelandă le mai rămîne de rezolvat o altă problemă mult mai importantă decît prima, deoarece ea condiționează nemijlocit viitorul teatrului național: problema repertoriului. Parcurgînd afișul teatral al unei întregi stagiuni, vom întîlni foarte des numele lui Shakespeare, Molière, Ibsen, Maxwell, Anderson, Charles Morgan, Anouilh, Tennessee Williams și ale altora, dar mult mai rar numele unor scriitori autohtoni. În repertoriul formației New Zealand Players, în care figurează Christopher Fry, Bernard Shaw (cu *Sfînta Ioana*) sau Vanbrugh, singurul autor național prezent era pînă de curînd Ngais Marsh. Piesa lui *Un licorn pentru Crăciun*, prezentată în cadrul spectacolelor pentru copii și tîneret, s-a bucurat de un imens succes, datorită spiritului și fanteziei cu care autorul își conduce acțiunea.

Unica formație ce acordă prioritate dramaturgiei naționale este Wellington's Unity. Aici au putut vedea lumina rampei într-o singură stagiune piese ca: *Verdictul* de Bruce Mason, *Pintecul ulciorului* de Marie Ballowek sau *Croitoressele* de Murray Gitos, — melodramatica poveste a trei croitorese emigrate în Noua Zeelandă pentru a căuta zadarnic fericirea.

Mai ales, în ultimul timp, problema repertoriului este la ordinea zilei; ea este

dezbatută amplu în presă și la reuniuni organizate în acest scop.

Dintre formațiile ce activează în restul țării, se disting prin seriozitatea programului său C.A.S. (Community Arts Service), din provincia Auckland. Animatorul ei, Harold Beigent, acordă o deosebită atenție întocmirii unui repertoriu valoros, cu rol educativ. Subordonînd activitatea ansamblului planurilor de activitate culturală și educativă întocmite de administrația regiunii C.A.S. întreprinde lungi turnee cu prilejul cărora poposește în aproximativ 40 de sate situate în raza ei de activitate.

Actuala etapă de dezvoltare a mișcării teatrale din Noua-Zeelandă îndrituește pe cei peste 1.600.000 locuitori ai insulei să speră că, într-un viitor apropiat, ansamblurile teatrale își vor îndrepta eforturile înspre promovarea unui repertoriu național, răspunzînd mai îndeaproape cerințelor și gusturilor spectatorilor, chiar dacă strădania lor va avea de înfruntat „sprijinul” foarte parcimonios pe care oficialitatea îl acordă dezvoltării artei teatrale naționale.

Finlanda

● Teatrul Național din Helsinki a re prezentat, în regia lui J. E. Witikka, o piesă a cunoscutului dramaturg suedez Valentin Chorell, *Rămași fără mamă*. În ciuda titlului, lucrarea este o comedie, și încă una „temerară și dezlănțuită”, cum a calificat-o presa finlandeză. Scrisă cu inteligență și vervă, lucrarea lui Chorell debutează unele probleme privind raporturile între soț și soție, între copii și părinți. Problemele relațiilor între membrii unei familii au mai fost tratate de Chorell în piesa *Surorile*; dar, atunci o făcuse în tonuri sumbre și pedalînd pe situații ambigue și de semnificație mărunță. Este îmbucurător că de astă dată Chorell a ales tonurile luminoase și arma risului.

Anglia

● În peisajul teatral englez și-a făcut de curînd apariția o nouă formație: International Playwrights Theatre. În traducere, titulatura ar suna cam așa: Teatrul Internațional al Dramaturgilor. Obiectivele au fost precizate clar de către directorul artistic al formației, Peter Hall:

„Vom fi o companie mobilă, fără un sediu stabil. Producțiile noastre vor vedea lumina rampei în diverse teatre londoneze. Intenția noastră e să reprezentăm piesele unor dramaturgi cu renume internațional, deși sperăm, că vom putea cu timpul să cerem celor mai promițători dintre scriitorii noștri tineri să scrie piese pentru noi”. International Playwrights Theatre și-a început activitatea în aprilie, reprezentând *Camino Real* de Tennessee Williams și *Călătorul fără bagaje* de Anouilh. Din colectivul actricesc face parte și Diana Wynyard, iar conducerea artistică a ansamblului este asigurată, alături de Peter Hall, de Toby Rowland. Campbell Williams (de la Arts Theatre Club, unde se reprezintă pentru membrii clubului, piese interzise de cenzură) și de Lars Schmidt, cunoscut om de teatru suedez.

● Shakespeare Memorial Theatre, de la Stratford-upon-Avon, a organizat o expoziție de costume și obiecte care au figurat în principalele montări realizate de celebra companie în ultimii ani. Expoziția nu a înfățișat numai o colecție, de-a dreptul captivantă, de exponate foarte diverse, dar prin gustul artistic care a prezidat la aranjarea lor, prin iluminarea adecvată, ea a evitat maniera didactică și a evocat perfect atmosfera unor mari creații actricești. Vizitatorii expoziției au putut să vadă mantia de mătase neagră purtată de Irving în rolul lui Filip II, costumele purtate succesiv în *Hamlet* de Irving, Phelps și Charles Fechter, duplicatul costumului lui Lear, executat în nuanțe mai închise pentru scena furtunii, la cererea lui Irving etc.

● Personalitatea umană și artistică a lui Michael Redgrave, marele actor englez, adept al metodei lui Stanislavski, formează obiectul unui amănunțit studiu biografic, al cărui autor este cunoscutul critic englez H. Findlater. Lucrarea a apărut recent și a stîrnit un viu interes și controverse. În ea, Findlater îi atribuie lui Redgrave o viziune artistică mai originală, mai cutezătoare chiar decît a lui Laurence Olivier sau John Gielgud.

Austria

● Josefsstadttheater din Viena a prezentat recent în premieră piesa *O lună la țară* de I. Turgheniev.

● O formație a Burgtheaterului din Viena a dat un ciclu de spectacole la Bruxelles. Au fost reprezentate o piesă clasică — *Othello* de Shakespeare — și o lucrare aparținînd dramaturgiei contemporane: *Luați bufonul* de J. B. Priestley. Ambele au prilejuit creații excepționale marelui actor Ewald Balser care, trecînd succesiv de la rolul maurului shakespearean la acela al bufonului visător din piesa caustică și totodată poetică a lui Priestley, a dat întreaga măsură a talentului și a sensibilității lui scenice. Dacă, în ce privește *Othello*, regia (Joseph Glucksmann) a preferat să respecte schema punerii în scenă tradiționale, în schimb, regizorul Adolf Rott și scenograful Robert Kautsky au conceput pentru piesa lui Priestley o misen-scène îndrăzneată, mobilă, pe un plateau golit de orice elemente accesorii și cu schimbări de decor efectuate la scenă deschisă. Spectacolele date de Burgtheater au stîrnit admirația și interesul iubitorilor de teatru din Bruxelles.

Italia

● Institutul de Teatru al Universității din Roma a inițiat un ciclu de manifestări legate de istoria teatrului. În acest cadru, Vito Pandolfi a ținut la Teatro Ateneo din Roma o conferință despre *Invenția măștilor*. O serie de actori au ilustrat prelegerea lui Vito Pandolfi cu lecturi din texte și pretexte ale comediei dell'arte, alese și reconstituite de Roberto Zerboni și Pandolfi.

● La începutul acestui an a avut loc la Roma o ședință a directorilor celor cîteva Piccoli Teatri, cu participarea directorului general al inspectoratului general al teatrelor, precum și a secretarului Institutului Italian de Teatru, d'Alessandro. La această ședință s-a hotărît schimbarea denumirii de „Piccolo Teatro” în aceea de „Teatro Stabile”. Nu este vorba aci de o simplă modificare de titulatură, ci de o consacrare oficială a prestigiului formațiilor în cauză, și totodată a rolului pe care sînt chemate să-l joace. Presa italiană de specialitate vede în această măsură un prim pas spre înființarea unor teatre de stat, atît de stăruitor reclamate de opinia publică teatrală din Italia.

